

Bruxelles, 30 noiembrie 2018
(OR. en)

14989/18

RECH 512
COMPET 833

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	14516/18
Subiect:	Guvernanța Spațiului european de cercetare - Concluzii ale Consiliului (adoptate la 30.11.2018)

În anexă se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind guvernanța Spațiului european de cercetare, adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3655-a reuniuni a acestuia, desfășurată la 30 noiembrie 2018.

CONCLUZIILE CONSILIULUI

PRIVIND GUVERNANȚA SPAȚIULUI EUROPEAN DE CERCETARE

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE

REAMINTIND

- Concluziile sale din 2012 privind „Un parteneriat consolidat al Spațiului european de cercetare pentru excelență și creștere” ¹, în care au fost convenite actualele priorități ale SEC;
- Concluziile Consiliului European din 2013 ², care au solicitat realizarea unui Spațiu european de cercetare pe deplin funcțional până la sfârșitul anului 2014, ca obiectiv politic pentru accelerarea reformelor structurale ale sistemelor naționale;
- Concluziile sale din mai 2015 cu privire la foaia de parcurs privind Spațiul european de cercetare pentru perioada 2015-2020 ³, care au format baza pentru planurile naționale de acțiune privind SEC ulterioare ale statelor membre;
- Concluziile sale din decembrie 2015 privind revizuirea structurii consultative a Spațiului european de cercetare ⁴, care au constituit baza pentru o raționalizare a structurii consultative, un prim proces de revizuire trienală a structurii consultative a SEC fiind programat pentru 2018;

¹ Doc. 17649/12.

² Doc. EUCO 169/13.

³ Doc. 9351/15.

⁴ Doc. 14875/15.

- Concluziile sale din decembrie 2015 privind promovarea egalității de gen în Spațiul european de cercetare ⁵, în care s-a subliniat necesitatea de a încuraja schimbările culturale și instituționale durabile în cadrul planurilor naționale de acțiune privind SEC sau de a elabora strategii de punere în aplicare a foii de parcurs privind SEC și de a acorda prioritate realizării egalității de gen și includerii dimensiunii de gen în conținuturile și programele de cercetare și inovare;
 - Concluziile sale din decembrie 2017 intitulate „De la evaluarea intermediară a programului Orizont 2020 către cel de al nouălea program-cadru” ⁶, în care Consiliul a reiterat importanța continuării eforturilor comune de către statele membre și Comisia Europeană în vederea dezvoltării și consolidării în continuare a Spațiului european de cercetare și a subliniat rolul programului-cadru ca instrument principal ce sprijină obiectivele și punerea în aplicare a SEC;
 - Concluziile sale din 29 mai 2018 privind accelerarea circulației cunoștințelor în UE ⁷, în care Consiliul a exprimat importanța consolidării politicilor privind accesul liber și știința deschisă în cadrul programului-cadru și în afara acestuia, a subliniat rolul cloudului european pentru știința deschisă în diseminarea cunoștințelor și a solicitat sustenabilitatea pe termen lung a infrastructurilor de cercetare;
1. RECUNOAȘTE că buna funcționare a Spațiului european de cercetare (SEC) ⁸ va contribui în mod decisiv la creșterea eficienței, a consecvenței și a performanței globale a ecosistemului cercetării și inovării la nivel european și că SEC necesită o abordare sistemică; SALUTĂ, în acest context, eforturile depuse de statele membre și de Comisia Europeană în urma Rezoluției Consiliului din iunie 2000 ⁹ prin care a fost instituit SEC ca urmare a Consiliului European din martie 2000 ¹⁰;

⁵ Doc. 14846/15.

⁶ Doc. 15320/17.

⁷ Doc. 9507/18.

⁸ SEC astfel cum este definit la articolul 179 din TFUE.

⁹ JO C 205, 17.7.2000, p. 1.

¹⁰ Doc. 100/00.

2. RECUNOAȘTE rolul strategic important pe care îl joacă CSEC în acordarea de consultanță Consiliului pentru a garanta că Europa maximizează impactul economic și social al investițiilor în C&I la nivel european și național cu scopul de a crește competitivitatea Europei la nivel mondial, a sprijini creșterea ocupării forței de muncă, a îmbunătăți nivelul de trai pentru cetățeni și a reduce decalajul în ceea ce privește C&I în Uniunea Europeană;
3. REAFIRMĂ importanța unui parteneriat strâns între statele membre și Comisia Europeană în ceea ce privește colaborarea în direcția consolidării SEC, inclusiv prin intermediul celui de al 9-lea Program-cadru Orizont Europa, și cooperarea cu țările asociate la programul-cadru de cercetare (țări asociate) și cu părțile interesate din domeniul științei, al mediului de afaceri și al societății;

ETAPELE SEC

4. SUBLINIAZĂ că s-au înregistrat unele progrese în direcția îmbunătățirii SEC în cadrul tuturor grupurilor aferente SEC care pun în aplicare prioritățile SEC, care reprezintă etape importante pentru Spațiul european de cercetare; ¹¹ SALUTĂ eforturile depuse de CSEC în 2018 pentru a evalua și adapta structura consultativă a SEC, astfel cum s-a subliniat în avizul CSEC din 18 septembrie 2018 ¹²;

¹¹ Raportul anual al CSEC pentru 2017, doc. 1206/18.

¹² Doc. 1209/18 și 1209/18 ADD 1.

5. SUBLINIAZĂ noua abordare cu privire la parteneriatul de politică privind cercetarea și inovarea (C&I) europeană, prezentată de Grupul de lucru ad-hoc al CSEC privind parteneriatele și introducerea în propunerea privind Orizont Europa a unui nou mecanism de selectare, punere în aplicare, monitorizare, evaluare și eliminare treptată a parteneriatelor în domeniul C&I din UE; AȘTEAPTĂ CU INTERES viitoarea prezentare către CSEC din partea Comisiei, în decembrie 2018, a unei propuneri pentru criteriile-cadru pentru parteneriate și pentru procesul de coordonare strategică pentru întregul ciclu de viață al parteneriatelor C&I în interacțiune cu planificarea strategică pentru Orizont Europa; REITEREAZĂ că, deși procesul de coordonare strategică ar trebui să fie pe deplin operațional până în mai 2019, o consultare timpurie și structurată a statelor membre și a țărilor asociate cu privire la orice inițiativă de parteneriat C&I care urmează să fie finanțată în cadrul programului Orizont Europa ar trebui să aibă loc pe baza evaluării inițiale a impactului, în cazul în care elaborarea acestora este preconizată să înceapă înainte ca procesul de coordonare strategică să fie instituit în mod oficial; SUBLINIAZĂ relevanța continuă a activităților de coordonare și cooperare în rețea între statele membre în interiorul și în afara priorităților UE ca parte a eforturilor aferente SEC;
6. IA ACT de cea de a 10-a aniversare, în 2018, a programării în comun în cadrul SEC cu zece inițiative de programare în comun (IPC); IA ACT de realizările recente ale formațiunii specializate a CSEC „Grupul la nivel înalt pentru programarea în comun (GPC)” în ceea ce privește elaborarea unor strategii pe termen lung pentru IPC, prin instituirea unui mecanism de monitorizare a progreselor înregistrate la nivel național în acest domeniu, și de instituirea unui nou cadru de evaluare a IPC existente și noi potențiale; REAFIRMĂ relevanța continuă a abordării în comun a provocărilor globale, în special în cadrul IPC, și INVITĂ Comisia să continue sprijinul acordat procesului de programare în comun și IPC, în conformitate cu obiectivele de politică de la nivel național și de la nivelul UE;

7. SALUTĂ raportul privind strategia și foaia de parcurs actualizată pentru 2018 a ESFRI ¹³ și INVITĂ ESFRI să pregătească următoarea sa foaie de parcurs actualizată pentru 2021, consolidând rolul său strategic în peisajul evolutiv al infrastructurii de cercetare; SALUTĂ, de asemenea, al doilea raport privind punerea în aplicare a Regulamentului ERIC ¹⁴ și INVITĂ Comisia să prezinte următorul raport de punere în aplicare a ERIC până în 2022; IA ACT de nevoia de măsuri corespunzătoare pentru a facilita utilizarea instrumentului ERIC, în special în ceea ce privește o soluție acceptabilă pentru scutirea de TVA pentru contribuțiile în natură, pentru a se stimula investițiile în ERIC și în alte infrastructuri legate de foaia de parcurs a ESFRI, pentru a crește accesul transnațional și deschis la infrastructurile europene de cercetare și pentru a spori sustenabilitatea financiară a acestora; INVITĂ Comisia și statele membre să pună în aplicare aceste măsuri cât mai curând posibil, iar infrastructurile de cercetare paneuropene să își promoveze serviciile la nivel internațional și să se adreseze, acolo unde este cazul, noilor membri internaționali;
8. SUBLINIAZĂ importanța unor acțiuni concertate și a unei bune coordonări între SEC și programul-cadru, inclusiv viitoarea inițiativă Orizont Europa, pentru dezvoltarea unei piețe a muncii pentru cercetători în Europa și a politicii privind știința deschisă pentru îmbunătățirea mecanismelor de recunoaștere și de recompensare, precum și a sistemelor de dezvoltare a competențelor pentru cercetători; SOLICITĂ tuturor părților implicate să recunoască caracterul transversal al egalității de șanse și al științei deschise, în special în ceea ce privește cercetătorii aflați la început de carieră și doctoranzii;

¹³ <http://roadmap2018.esfri.eu/>

¹⁴ Doc. 11022/18.

9. SOLICITĂ CSEC, inclusiv Grupului de lucru permanent pentru resurse umane și mobilitate, să depună eforturi pentru crearea de sinergii mai bune între SEC și Spațiul european al învățământului superior privind aspecte legate de învățământul superior, formare, cariere în cercetare și triumphiul cunoașterii; în acest context, IA ACT cu interes de mesajele privind promovarea unei mai bune legături între învățământul superior și cercetare în „Comunicatul de la Paris” din 25 mai 2018 ¹⁵;
10. IA ACT de activitatea Grupului de lucru permanent privind egalitatea de gen în cercetare și inovare al CSEC referitoare la orientările comune privind integrarea perspectivei de gen în cadrul cooperării internaționale în domeniul științei, tehnologiei și inovației (STI), alături de formațiunea specializată a CSEC „Forumul strategic pentru cooperare internațională (SFIC)” în domeniul STI, inclusiv de recomandările cu privire la modul de abordare a egalității de gen în cadrul programului Orizont Europa; IA ACT cu îngrijorare de faptul că prioritatea 4 a SEC referitoare la dimensiunea de gen este pusă în aplicare în mod inegal la nivelul statelor membre, ceea ce afectează punerea în aplicare a condițiilor de muncă echitabile și echilibrate din punctul de vedere al genului în cercetare în Europa; SALUTĂ eforturile comune depuse de SFIC și de Grupul de lucru permanent privind egalitatea de gen în C&I al CSEC ca exemplu de bune practici pentru colaborarea între diferitele priorități ale SEC;
11. IA ACT de măsurile luate, inclusiv de activitățile Grupului de lucru permanent al CSEC privind știința deschisă și inovarea, în vederea lansării cloudului european pentru știința deschisă (EOSC), care constituie etape majore făcând ca toate datele de cercetare în cadrul SEC să fie FAIR ¹⁶; SUBLINIAZĂ necesitatea de a se elabora un cadru de guvernare solid pentru EOSC în coordonare cu statele membre care să capaciteze comunitățile științifice și care să poată evolua de-a lungul timpului; INVITĂ toate părțile implicate să pună în aplicare pe deplin și în timp util EOSC și IA ACT de rolul important al infrastructurilor de cercetare în acest context; REAMINTEȘTE necesitatea unei coordonări eficiente între EOSC și ESFRI, inclusiv nivelul de guvernare;

¹⁵ *Paris Communiqué, Conférence ministérielle européenne pour l'enseignement supérieur* (Comunicatul de la Paris, Conferința ministerială europeană pentru învățământul superior), 25 mai 2018, http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf

¹⁶ *Findable, Accessible, Interoperable and Reusable* (regășibile, accesibile, interoperabile, reutilizabile).

12. Ținând seama de noile evoluții din domeniul transferului de cunoștințe, de exemplu inovarea deschisă, INVITĂ Comisia să își revizuiască Recomandarea din 2008 privind gestionarea proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoștințe și Codul de practică pentru universități și pentru alte organizații publice de cercetare, în vederea amplificării impactului C&I prin intermediul transferului de cunoștințe;
13. INVITĂ statele membre, Comisia Europeană și, dacă este cazul, actorii privați, precum și ONG-urile și cetățenii să depună un efort mai susținut, în contextul SFIC, într-o coordonare mai strânsă în cadrul cooperării internaționale, printre altele prin organizarea de reuniuni comune și eventuale acorduri în domeniul științei și tehnologiei, precum și prin activități multilaterale suplimentare, inclusiv pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, prin care se vor crea sinergii și valoare adăugată la nivel național și european; în acest context, activitățile din cadrul programului Orizont Europa ar trebui, de asemenea, să fie luate în considerare;
14. SALUTĂ raportul din 2018 al Comisiei Europene intitulat „Performanțele UE în domeniul științei, al cercetării și al inovării”¹⁷, considerându-l o dovadă valoroasă a situației actuale a ecosistemului UE al cercetării și inovării; RECUNOAȘTE creșterea performanței în materie de inovare a UE începând din 2010, astfel cum se arată în „Tabloul de bord european privind inovarea pe 2018”¹⁸; cu toate acestea, IA ACT, cu îngrijorare, de dezvoltarea inegală în Spațiul european de cercetare și, în acest context, SUBLINIAZĂ necesitatea de a dota SEC mai bine pentru a face față provocărilor menționate mai sus;

¹⁷ Comisia Europeană, Performanțele UE în domeniul științei, al cercetării și al inovării în 2018, Consolidarea bazelor pentru viitorul Europei, 2018, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/rec-17-015-srip-report2018_mep-web-20180228.pdf

¹⁸ Comisia Europeană, Tabloul de bord european privind inovarea pentru 2018, https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en

15. SALUTĂ noua abordare strategică a CSEC de a organiza în mod regulat dezbateri politice pentru a dezvolta în continuare mixul de politici pentru cercetare și inovare pentru SEC; RECUNOAȘTE rolul important pe care aceste dezbateri politice strategice îl pot juca în asigurarea unui forum pentru ca statele membre să înțeleagă mai bine eficacitatea politicilor și instrumentelor de care dispun la nivel național și european, pentru a pune în aplicare prioritățile SEC și a realiza obiectivele economice și sociale mai ample ale Europei; INVITĂ Comisia să colecteze dovezile convenite privind elaborarea și impactul politicilor C&D, inclusiv prin continuarea cooperării sale cu OCDE, care ar putea contribui la elaborarea politicilor la nivel național;

REVIZUIREA STRUCTURII CONSULTATIVE A SEC

16. SALUTĂ avizul CSEC privind evaluarea structurii consultative a SEC și SOLICITĂ CSEC și celorlalte grupuri aferente SEC să pună în aplicare rapid recomandările sale prin adoptarea unui plan de acțiune în 2019, inclusiv revizuirea mandatelor acestora, după caz;
17. RECUNOAȘTE că actualele priorități SEC ar trebui să constituie în continuare baza pentru colaborarea dintre statele membre, țările asociate, Comisia Europeană și organizațiile părților interesate publice și private în cadrul unui parteneriat consolidat privind SEC; IA ACT de faptul că foaia de parcurs a SEC pentru perioada 2015-2020 va continua să se aplice, respectând pe deplin principiile subsidiarității și proporționalității și, în același timp, bazându-se pe diversitatea și punctele forte ale sistemelor naționale de cercetare și inovare;
18. SUBLINIAZĂ relevanța mecanismului de sprijin al politicilor din cadrul programului „Orizont 2020” ca instrument sprijinit de programul-cadru în vederea consolidării politicilor SEC; în acest context, SUBLINIAZĂ că rezultatele exercițiilor de învățare reciprocă din cadrul mecanismului de sprijin al politicilor, ale evaluărilor *inter pares*, precum și ale activităților de sprijin specifice și alte dovezi legate de SEC, cum ar fi Raportul privind progresele înregistrate în domeniul SEC și Tabloul de bord european privind inovarea, ar trebui exploatate de către toate părțile, inclusiv de către grupurile aferente SEC, după caz; ESTE DE ACORD că ar trebui să se pună mai mult accent pe îmbunătățirea relevanței și a impactului grupurilor aferente SEC;

19. CONSIDERĂ că nevoile emergente de noi activități în cadrul SEC pot fi integrate în prioritățile SEC existente; RECUNOAȘTE natura orizontală a anumitor activități din cadrul SEC, ceea ce necesită continuarea colaborării prin intermediul priorităților SEC;
20. SOLICITĂ adaptarea structurii consultative a SEC după cum urmează:
- CSEC analizează posibilitățile de relansare a GPC pentru a pregăti participarea statelor membre și a țărilor asociate la procesul de coordonare strategică pentru parteneriate, după ce conceptul acestuia și cel al misiunilor vor fi decise în cadrul forului adecvat.
 - Grupurile aferente SEC organizează reuniuni consecutive sau comune, atunci când există mai multe sinergii cu privire la conținut și la grupurile-țintă. Pe termen mediu, analizează opțiunile de optimizare a numărului de grupuri, asigurând în același timp o acoperire adecvată a tuturor aspectelor legate de prioritățile SEC.
 - Toate grupurile aferente SEC ar trebui să exploreze modalitățile de a spori schimburile directe cu organizațiile relevante ale părților interesate din cadrul SEC și să implice experți de înaltă calitate în activitatea lor.
 - Pentru a încuraja schimburile între politicile SEC și cele ale Spațiului european al învățământului superior (SEIS), ar trebui să fie stabilite reuniuni consecutive periodice pe teme relevante între CSEC și Grupul de monitorizare privind Procesul de la Bologna și/sau directorii generali pentru învățământul superior.

21. SUBLINIAZĂ că eficiența și eficacitatea structurii consultative a SEC ar trebui să fie optimizată:
- Rolul director al CSEC în cadrul structurii consultative a SEC ar trebui să fie menținut și consolidat. În acest sens, CSEC ar trebui să asiste celelalte grupuri aferente SEC aflate sub responsabilitatea sa pentru a le asigura condiții optime de muncă pentru eforturile lor de a realiza obiectivele stabilite în foaia de parcurs a SEC.
 - Mandatele tuturor grupurilor aferente SEC ar trebui să ofere fiecărui grup obiective clare, cu sarcini concrete și tangibile.
 - În cazul apariției unor noi subiecte care nu sunt acoperite de grupurile existente, grupurile aferente SEC ar putea continua să instituie grupuri de lucru ad-hoc cu obiective clar definite, pentru o perioadă limitată de timp. Statele membre, țările asociate și Comisia Europeană ar trebui să se asigure că participanții la toate tipurile de grupuri au un profil corespunzător la nivelul adecvat și, de asemenea, ar trebui să aibă în vedere utilizarea mecanismului de sprijin al politicilor în vederea atingerii obiectivelor.
 - Coordonarea dintre prioritățile Președinției Consiliului și ordinele de zi ale grupurilor aferente SEC se amplifică, în special prin implicarea viitoarelor președinții ale Consiliului în Comitetul director al CSEC, începând cu 18 luni înainte de mandatul acestora.
 - Comisia Europeană, inclusiv Centrul Comun de Cercetare al acesteia, este încurajată să continue să promoveze interacțiunea dintre grupurile consultative de experți ale Comisiei și grupurile aferente SEC, după caz, pentru a se evita suprapunerea eforturilor, precum și să optimizeze eficiența și eficacitatea sistemului general de consiliere în domeniul C&I, de exemplu pentru Rețeaua de evaluare a activităților CDT, sau în domeniul științei deschise și al inovării.

VIITORUL SEC

22. INVITĂ Comisia să publice până la jumătatea anului 2020 o nouă Comunicare privind SEC pentru perioada de după 2020, care să se bazeze pe dovezi solide, care poate propune priorități strategice revizuite privind SEC și mecanisme de guvernanță și de monitorizare a SEC la nivel național și la nivelul UE;
23. INVITĂ viitoarele președinții ale Consiliului să ia în considerare organizarea periodică de conferințe ministeriale privind SEC, începând cu 2020 cu noua Comunicare privind SEC ca bază pentru stabilirea priorităților SEC de către Consiliu;
24. CONSIDERĂ „planurile naționale de acțiune privind SEC” ale statelor membre și ale țărilor asociate ca fiind instrumente importante pentru punerea în aplicare a SEC. Aceste planuri necesită un instrument de monitorizare coerent și simplificat care să fie utilizat în cadrul tuturor priorităților și grupurilor privind SEC, care ar ține seama de diferitele foi de parcurs naționale și care ar trebui să fie utilizat pe bază de voluntariat; IA ACT de necesitatea de a analiza posibilitățile existente pentru a formula mai bine „planurile naționale de acțiune privind SEC” în cadrul semestrului european;
25. În plus, având în vedere expirarea „foii de parcurs a SEC pentru perioada 2015-2020”, PROPUNE ca Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre, să efectueze o evaluare atentă a acestui tip de instrument de elaborare a politicilor privind SEC;
26. AȘTEAPTĂ CU INTERES următorul proces de revizuire a structurii consultative a SEC, nu mai târziu de 2021, ținând seama de posibila nouă Comunicare privind SEC și de rezultatul potențial al primei conferințe ministeriale privind SEC.